

## บทคัดย่อ

168525

ชื่อภาคานิพนธ์ : ความรู้ ความเข้าใจของผู้นำศาสนาอิสลามเกี่ยวกับสิทธิของ  
ประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา :  
ศึกษาเฉพาะกรณีในพื้นที่อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี  
ชื่อผู้ศึกษา : นายปรีดี มะนีวัน  
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)  
ปีการศึกษา : 2548

---

การศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของผู้นำศาสนาอิสลาม:ศึกษาเฉพาะกรณีในพื้นที่อำเภอเมืองปัตตานีจังหวัดปัตตานี ผู้ศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ 3 ประการคือ1)เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของผู้นำศาสนาอิสลามเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา 2)เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของประชาชน 3)เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อไป เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยแบบวัดความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือผู้นำศาสนาอิสลามในพื้นที่อำเภอเมืองปัตตานี จำนวน142 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที(t - test)และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One-Way ANOVA หรือ F - test)

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้ คือ

1.ด้านข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้นำศาสนาอิสลามร้อยละ33.8มีอายุมากกว่า50ปี ร้อยละ 82.4 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 40.8 ได้ศึกษาศาสนานอกระบบ(ปอเนาะ) ร้อยละ 38.0 สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา(ภาคบังคับ) ร้อยละ 38.0 อยู่ในตำแหน่งอิหม่าม ร้อยละ 81.0 มีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 5,000 บาท กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 65.5 ไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและร้อยละ66.2 ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจากโทรทัศน์บ่อยครั้ง

168525

2.ด้านระดับความรู้ความเข้าใจของผู้นำศาสนาอิสลามเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ผู้นำศาสนาอิสลามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง

3.ด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความรู้ความเข้าใจของผู้นำศาสนาอิสลามเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คือ ระดับการศึกษาด้านศาสนา ระดับการศึกษาด้านสามัญ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การอบรม และการรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ กล่าวคือ ผู้นำศาสนาอิสลามที่มีการศึกษาด้านศาสนาอยู่ในระดับสูง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามากกว่าผู้นำศาสนาอิสลามที่มีการศึกษาด้านศาสนาอยู่ในระดับต่ำ ผู้นำศาสนาอิสลามที่มีการศึกษาด้านสามัญอยู่ในระดับสูงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามากกว่า ผู้นำศาสนาอิสลามที่มีการศึกษาด้านสามัญอยู่ในระดับต่ำ ผู้นำศาสนาอิสลามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามากกว่า ผู้นำศาสนาอิสลามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำ ผู้นำศาสนาอิสลามที่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามากกว่าผู้นำศาสนาอิสลามที่ไม่เคยผ่านการอบรม ผู้นำศาสนาอิสลามที่รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจากหนังสือพิมพ์บ่อยครั้ง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามากกว่าผู้นำศาสนาอิสลามที่ไม่เคยรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของผู้นำศาสนาอิสลามเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาดังนี้ 1) ควรจัดอบรมสัมมนาแก่ผู้นำศาสนาอิสลามด้านสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 2) ควรจัดทำเอกสารกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแปลเป็นภาษามลายูท้องถิ่นเพื่อให้ผู้นำศาสนาอิสลามได้ศึกษาด้วยตนเอง 3) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้นำศาสนาอิสลามได้ทำการศึกษาภาษาไทยเพิ่ม เพื่อเป็นการปรับปรุงพื้นฐานทางภาษาไทยให้ดียิ่งขึ้น 4) ควรจัดทำเอกสารปาฐกถาธรรมหัวข้อสิทธิของประชาชนตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อให้ผู้นำศาสนาอิสลามได้เผยแพร่ในมัสยิดทุกวันศุกร์ของสัปดาห์

## ABSTRACT

**168525**

Title of Research Paper : Islamic Leaders, Knowledge and Understanding  
Regarding the Civic Rights in Criminal Justice: A  
Case Study of Muang District, Pattani Province  
Author : Mr. Predee Maneewon  
Degree : Master of Arts (Social Development)  
Year : 2005

---

The study on the knowledge and understanding of the Islamic leader regarding the civic rights in criminal justice: A Case study of Muang District, Pattani Province has 3 main objectives, namely: (1) to study the level of understanding of the Islamic leaders regarding the civic rights in criminal justice, (2) to study the factors relating to the understanding of the people regarding their rights in criminal justice, and (3) to further use the outcomes from this study as guidelines in preventing and resolving the violation of the civic rights in criminal justice.

The tools used in this study are the questionnaires comprising the testing of the knowledge and understanding regarding the civic rights in criminal justice and other basic information. The target group in this study is 142 Islamic leaders in Muang District, Pattani Province. The analysis of the data uses the statistics, percentage, mean, standard deviation, t-test and One - Way ANOVA or F-test

The finding were summed up as follows.

1. General background information. About 33.8 percent are over 50 years of age, 82.4 percent are married, 40.8 percent have studied religion as non-formal education (Pondok), 38.0 percent have primary school qualifications (compulsory level), 38.0 per cent are sitting in the position of Imam, 81.0 per cent have average income of 5,000 Baht per month. 65.5 percent of the sample have not attended the workshop or

**168525**

seminar on the civic rights in the criminal justice, and 66.2 per cent usually get access to information on the civic rights in the criminal justice from television.

2. The understanding of the Islamic leaders on the civic rights in criminal justice: The majority of the Islamic leaders have a medium level of understanding of the civic rights in criminal justice.

3. The factors significantly related to the understanding of the Islamic leaders on the civic rights in criminal justice are religious education level, secular education level, income per month, training and the access to official information from newspaper shows that the Islamic leaders having higher secular education qualifications have better understanding of the civic rights in the criminal justice than those having lower secular qualifications. It also shows that the Islamic leaders who have experience in attending a workshop or seminar on the civic rights in the criminal justice have better understanding of the civic rights in the criminal justice than those who does not have the same experience. Finally, the study shows that the Islamic leaders who usually have access to information from the newspaper have better understanding of the civic rights in the criminal justice than those who have never get access to information in newspaper.

From the results of study, the followings are recommended to promote and increase the understanding of the Islamic leaders on the civic rights in the criminal justice. (1) Workshops or seminars on the civic rights in the criminal justice should be organized continuously and regularly, particularly to the Islamic leaders with lower educational qualifications and income, (2) legal documents in relation to the civic rights in the criminal justice should be produced in Malayu language so that the Islamic leaders having lower secular educational qualifications will be able to study it by themselves as well as be able to disseminate the information to the Muslim in general in the southern border provinces, (3) the teaching of Thai language should be promoted and encouraged to the Islamic leaders in order to upgrade and increase their

**168525**

proficiency in the Thai language, and (4) a set of documents containing the information regarding the civic rights in the criminal justice should be produced and published in order to enable the Islamic leaders to address them at the Friday prayers as a means of dissemination in Muslim community.